

Sygnatura akt I C 1207/18

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 11-06-2018 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: sekretarz sądowy Karolina Matysiak

po rozpoznaniu w dniu 11-06-2018 r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A.

przeciwko B. F.

o zapłatę 3 648,56 zł

I. zasądza od pozwanej B. F. na rzecz powoda (...) S.A. kwotę 2.864,24 zł (dwa tysiące osiemset sześćdziesiąt cztery złotych 24/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 06.03.2018r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. rozdziela stosunkowo koszty procesu i z tego tytułu zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 794,00 zł tytułem kosztów postępowania,

IV. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Katarzyna Porada-Łaska

Sygn. akt: I C 1207/18

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego B. F. kwoty 3.648,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu tj. 06.03.2018r. do dnia zapłaty oraz domagał się zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podał, iż strony zawarły umowę pożyczki: umowę nr (...) z dnia 11.10.2013r.

Na podstawie tej umowy pozwany zobowiązał się do spłaty pożyczki na warunkach określonych w umowie w kwocie łącznej 7.461,41 zł, w tym: kwota pożyczki netto 3.800,00 zł, odsetki umowne w kwocie 480,57 zł, opłata przygotowawcza (w tym dodatkowa opłata przygotowawcza) w kwocie 617,12 zł, koszt ubezpieczenia w kwocie 608 zł, opłata za dodatkową usługę obsługi pożyczki w domu klienta w kwocie 1.953,20 zł. Powód wyjaśnił, że wobec zmniejszenia rocznej stopy oprocentowania kwota należna z tytułu odsetek została pomniejszona o 2,52 zł. Na poczet tej umowy pozwany dokonał wpłaty w kwocie 3.810,33 zł. Powód wyjaśnił, że z tytułu przedmiotowego zobowiązania, pozwanemu do uregulowania całości długu wobec powoda pozostaje kwota łączna w wysokości 3.648,56 zł, w tym: niespłacony kapitał- 2.715,65 zł i opłata za obsługę pożyczki w domu- 932,91zł.

Powód dołączył do pozwu także umowę nr (...) z 17.05.2013 r., jednakże – jak wynika z pozwu – nie dochodził roszczeń z tej umowy.

Pozwany nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11.10.2013r. (...) S.A. z siedzibą w W. zawarł z pozwanym umowę pożyczki o numerze (...) na kwotę 3.800,00 zł na okres 60 tygodni. Roczna stopa oprocentowania pożyczki na dzień zawarcia umowy wynosiła 16 %. Odsetki umowne wynosiły 483,09 zł. Całkowity koszt pożyczki obejmował oprócz kapitału głównego: koszty ubezpieczenia w kwocie 608,00 zł, opłatę przygotowawczą – 440,80 zł, dodatkową opłatę przygotowawczą – 176,32 zł, opłatę za obsługę pożyczki w domu – 1.953,20 zł.

(dowód: umowa pożyczki k.8-9)

Na poczet powyższego zobowiązania, pozwany dokonał wpłat w łącznej wysokości 3.810,33 zł. Pożyczka była obsługiwana w domu klienta.

(fakty przyznane art. 229 k.p.c.)

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd oparł się na załączonych do akt sprawy dokumentach, których autentyczność i prawdziwość nie była kwestionowana przez stronę przeciwną, a ich prawdziwość i rzetelność nie budziła również wątpliwości Sądu, dlatego Sąd uznał je w całości za wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do kwoty łącznej 2.864,24 zł. Powód wywodził swoje żądanie z umowy pożyczki zawartej z pozwanym w dniu 11.10.2013 r.

Zgodnie z treścią art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Stosownie do dyspozycji art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj.2016. (...) ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. W świetle art. 3 ust. 2 pkt 1 cytowanej ustawy, za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zobowiązany niezwłocznie doręczyć umowę konsumentowi. Umowa powinna być sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały (art. 29 ustawy o kredycie konsumenckim).

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, posługującym się przy zawieraniu umów z konsumentami wzorcami umownymi. Pozwany natomiast jest konsumentem w rozumieniu ustawy, bowiem zgodnie z art. 22¹ k.c. jest osobą fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

W przedmiotowej sprawie doszło do zawarcia pomiędzy stronami umowy pożyczki w rozumieniu ustawy o kredycie konsumenckim.

Pozwany nie wywiązał się jednak z obowiązku terminowej spłaty rat zgodnie z zaciągniętymi zobowiązaniami, a dotychczas na poczet zadłużenia z tej umowy wpłacił 3.810,33 zł. Pozwany nie zaprzeczył wspomnianym okolicznościom, stąd Sąd uznał te fakty za przyznane w rozumieniu art. 230 k.p.c.

Powództwo podlegało uwzględnieniu w zakresie następujących kwot:

-kapitału pożyczki w kwocie 3.800,00 zł,
-odsetek umownych w kwocie 480,57 zł (483,09 zł – 2,52 zł),
-opłaty przygotowawczej w kwocie 440,80 zł,
-opłaty za obsługę pożyczki w domu w kwocie 1.953,20 zł (obsługa w domu nie była kwestionowana przez pozwanego),
z tym że od tak wyliczonego zadłużenia należy odjąć sumę wpłat dokonanych przez pozwanego łącznie 3.810,33 zł.
(6.674,57 zł - 3.810,33 zł). Do zapłaty pozostaje zatem kwota 2.864,24 zł.

W miejsce umownego zaliczenia zapłaty wchodzi ogólna zasada zaliczenia zapłaty, ponieważ kwoty pobierane na poczet świadczenia nie mającego charakteru wiążącego dla strony mogą podlegać zwrotowi stosownie do przepisów o nienależnym świadczeniu, bądź też zaliczeniu na poczet innych wymagalnych należności faktycznie wynikających z tego samego stosunku prawnego, jeżeli te pozostałe należności mają późniejszy termin wymagalności (por. Sąd Najwyższy w uchwale z 23.12.1987r., III CZP 77/87, publ. OSNC 1989/6/92).

Zwrócić należy uwagę, że powód domagał się zasądzenia kwoty 7.461,41 zł tytułem niespłaconego kapitału z tytułu umowy, jednakże kapitał jaki został pozwanemu przekazany z tytułu umowy stanowił kwotę 3.800 zł. Powód niezasadnie domagał się zasądzenia kwoty wyższej niż oddany pozwanemu kapitał, bowiem pozostaje to w sprzeczności z zapisami umowy pożyczki.

Należy również podkreślić, że w umowie wysokość odsetek umownych została określona na kwotę 483,09 zł, a powód domagał się z tego tytułu odsetek w wysokości 480,57zł. Sąd związany dyspozycją art. 321 k.p.c. nie mógł zasądzić ponad żądanie.

Powództwo w pozostałym zakresie tj. odnośnie kosztów ubezpieczenia umowy – jako nieudowodnione oraz w zakresie dodatkowej opłaty przygotowawczej – jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym oznacza to, że to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie.

W ocenie Sądu powód nie udowodnił, że przysługuje mu roszczenie z tytułu **kosztów ubezpieczenia**. Sam zapis w umowie pożyczki, że koszt ubezpieczenia wynosi 608 zł nie oznacza, że istnieje możliwość automatycznego powstania roszczenia o zapłatę tej kwoty, jeżeli nie zostanie udowodnione, że doszło do zawarcia umowy ubezpieczenia i poniesienia kosztów z tym związanych.

Skoro zatem powód nie wykazał ani zawarcia umów ubezpieczenia ani poniesienia w związku z tym wydatku w postaci składki ubezpieczeniowej, powództwo w tym zakresie jako nieudowodnione, podlega oddaleniu.

Dodatkowo należy podkreślić, że skoro konsument nie jest stroną umowy ubezpieczenia ani też uposażonym z umowy ubezpieczenia, to powstaje sytuacja, w której nie odnosi on żadnych korzyści z tej umowy. W konsekwencji dochodzi wyłącznie do zabezpieczenia pożyczkodawcy, a co za tym idzie do przerwania na konsumenta ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej.

Niezasadne jest obciążenie pozwanego **dodatkową opłatą przygotowawczą**.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Do kryteriów abuzywności należą więc sprzeczność z dobrymi obyczajami i rażące naruszenie interesów konsumenta. Użyte w przytoczonym przepisie sformułowanie „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, zaś

„sprzeczność z dobrymi obyczajami” polega na tworzeniu przez kontrahenta konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku (tak SN w wyroku z dnia 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/04, Biul. SN 2005/11/13). W przedmiotowej sprawie powód zawierając umowę z konsumentem działał jako przedsiębiorca, a umowa została skonstruowana ściśle według stosowanego przez niego wzorca umownego.

Ciężar dowodu że postanowienie umowne zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.). Obowiązkowi temu powód nie sprostał. Postanowienia umowy pożyczki, poza wysokością pożyczki i okresem, na jaki została udzielona, nie zostały indywidualnie uzgodnione ze stroną pozwaną. Treść umowy nie daje podstaw do twierdzenia, że strona pozwana miała rzeczywisty wpływ na treść zawieranego kontraktu.

Za sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interes konsumenta uznać należy obciążenie pozwanego „dodatkową opłatą przygotowawczą” w wysokości 176,32 zł w szczególności wobec faktu, że pozwany był także zobowiązany do uiszczenia „opłaty przygotowawczej”.

W ocenie Sądu „dodatkowa opłata przygotowawcza” została zastrzeżona w rażąco zawyżonej wysokości, mając na względzie wysokość zaciągniętej pożyczki przez pozwanego oraz wysokość opłaty przygotowawczej, a także odsetek umownych.

Z tych względów, jako sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interes konsumenta, nie wiąże pozwanego postanowienie zastrzegające dodatkową opłatę w wysokości 176,32 zł.

Koszty opłat dodatkowych nie znajdują odzwierciedlenia w rzeczywistości poniesionych przez powoda kosztach czy też nakładzie pracy, dając powodowi możliwość obciążenia konsumenta dodatkowymi opłatami nawet w sytuacji, gdy wykonane czynności generowały wydatki znacznie poniżej tej kwoty. Stanowi to asymetryczne, niekorzystne dla konsumenta unormowanie jego praw i obowiązków, a tym samym rażąco narusza jego interesy.

Nadto powód nie wykazał, że poniósł takie koszty, które uzasadniałyby obciążanie konsumenta „dodatkową opłatą przygotowawczą”.

Zważywszy na powyższe, na podstawie powołanych przepisów Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.864,24 zł zgodnie z punktem I sentencji orzeczenia, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił jak w punkcie II wyroku.

O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 k.c., w myśl którego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Powód domagał się zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie III wyroku dokonując ich stosunkowego rozdzielenia na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Powód wygrał sprawę w 78 %. Powód poniósł koszty w postaci wynagrodzenia dla radcy prawnego w wysokości stawki minimalnej 900 zł określonej w § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj.Dz.U.2018.265), 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa i 100,00 zł tytułem opłaty stosunkowej od pozwu, razem 1.017 zł, z czego 78 % stanowi kwotę 794 zł podlegającą zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda z tytułu stosunkowego rozliczenia kosztów.

SSR Katarzyna Porada-Łaska